

KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2022/767

(2022. gada 13. aprīlis)

par darbības uzlabošanas mērķu, kas iekļauti darbības uzlabošanas plāna projektā, kuru Portugāle iesniegusi saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 549/2004, atbilstību Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem trešajam pārskata periodam

(izziņots ar dokumentu Nr. C(2022) 2288)

(Autentisks ir tikai teksts portugāļu valodā)**(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 549/2004 (2004. gada 10. marts), ar ko nosaka pamatu Eiropas vienotās gaisa telpas izveidošanai (pamatregula) ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 11. panta 3. punkta c) apakšpunkta pirmo daļu,ņemot vērā Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2019/317 (2019. gada 11. februāris), ar ko nosaka darbības uzlabošanas sistēmu un tarifikācijas sistēmu Eiropas vienotajā gaisa telpā ⁽²⁾, un jo īpaši tās 14. panta 2. punktu,

tā kā:

VISPĀRĪGI APSVĒRUMI

- (1) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 549/2004 11. pantu ir jāizveido darbības uzlabošanas sistēma aeronavigācijas pakalpojumiem un tīkla funkcijām. Turklāt saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 10. pantu dalībvalstīm valsts vai funkcionālo gaisa telpas bloku (FAB) līmenī ir jāizstrādā saistoši darbības uzlabošanas mērķi katram aeronavigācijas pakalpojumu un tīkla funkciju darbības uzlabošanas sistēmas pārskata periodam. Minētajiem darbības uzlabošanas mērķiem jāatbilst Savienības mēroga mērķiem, kurus Komisija noteikusi attiecīgajam pārskata periodam. Komisijai ir pienākums, izmantojot Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikumā noteiktos novērtēšanas kritērijus, novērtēt, vai ierosinātie darbības uzlabošanas mērķi, kas ietverti dalībvalstu izstrādātajos darbības uzlabošanas plānu projektos, atbilst Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem.
- (2) Covid-19 pandēmijas uzliesmojums kopš 2020. kalendāra gada pirmā ceturkšņa ir būtiski ietekmējis gaisa transporta nozari un dalībvalstu un trešo valstu veikto pandēmijas ierobežošanas pasākumu rezultātā ievērojami samazinājies gaisa satiksmes apjomu salīdzinājumā ar pirmspandēmijas līmeni.
- (3) Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķi trešajam pārskata periodam ("RP3") sākotnēji tika noteikti Komisijas Īstenošanas lēmumā (ES) 2019/903 ⁽³⁾. Šie Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķi un dalībvalstu pēcāk iesniegtie RP3 darbības uzlabošanas plānu projekti tika izstrādāti pirms Covid-19 pandēmijas uzliesmojuma, tāpēc tajos nebija iespējams ņemt vērā to, ka pandēmijas rezultātā apstākļi gaisa transporta nozarē ir būtiski mainījušies.

⁽¹⁾ OV L 96, 31.3.2004., 1. lpp.

⁽²⁾ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2019/317 (2019. gada 11. februāris), ar ko nosaka darbības uzlabošanas sistēmu un tarifikācijas sistēmu Eiropas vienotajā gaisa telpā un atceļ Īstenošanas regulas (ES) Nr. 390/2013 un (ES) Nr. 391/2013 (OV L 56, 25.2.2019., 1. lpp.).

⁽³⁾ Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2019/903 (2019. gada 29. maijs), ar ko nosaka Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķus gaisa satiksmes pārvaldības tīklam trešajam pārskata periodam, kurš sākas 2020. gada 1. janvārī un beidzas 2024. gada 31. decembrī (OV L 144, 3.6.2019., 49. lpp.).

- (4) Reaģējot uz Covid-19 pandēmijas ietekmi uz aeronavigācijas pakalpojumu sniegšanu, Komisijas Īstenošanas regulā (ES) 2020/1627 ⁽⁴⁾ RP3 tika noteikti ārkārtas pasākumi, ar kuriem atkāpjas no Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 noteikumiem. Komisija 2021. gada 2. jūnijā saskaņā ar Īstenošanas Regulas (ES) 2020/1627 2. panta 1. punktu pieņēma Komisijas Īstenošanas lēmumu (ES) 2021/891 ⁽⁵⁾, nosakot pārskatītus Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķus RP3.
- (5) Komisija norāda, ka Eirokontroles Statistikas un prognožu dienesta (turpmāk "STATFOR") 2021. gada oktobra satiksmes bāzes prognozē ir paredzēts, ka gaisa satiksme Savienības mērogā sasniegs pirmspandēmijas līmeni 2023. gada laikā un 2024. gadā šo līmeni pārsniegs. Tomēr nenoteiktības līmenis attiecībā uz satiksmes attīstību joprojām ir īpaši augsts ar Covid-19 epidemioloģiskās situācijas attīstību saistīto risku dēļ. Komisija arī norāda, ka ir paredzams, ka satiksmes atjaunošanās dalībvalstīs būs nevienmērīga.
- (6) Visas dalībvalstis ir izstrādājušas un pieņēmušas darbības uzlabošanas plānu projektus, kuros ietverti pārskatīti vietējie darbības uzlabošanas mērķi RP3 un kuri līdz 2021. gada 1. oktobrim tika iesniegti Komisijas novērtējumam. Pēc šo darbības uzlabošanas plānu projektu pilnīguma verifikācijas Komisija pieprasīja dalībvalstīm līdz 2021. gada 17. novembrim iesniegt atjauninātus darbības uzlabošanas plānu projektus. Šajā lēmumā norādītais Komisijas novērtējums pamatojas uz Portugāles iesniegto atjaunināto darbības uzlabošanas plāna projektu.
- (7) Darbības izvērtēšanas iestāde, kas palīdz Komisijai darbības uzlabošanas sistēmas īstenošanā saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 549/2004 11. panta 2. punktu, ir Komisijai iesniegusi ziņojumu, kurā ir ietverti tās ieteikumi par RP3 darbības uzlabošanas plānu projektu novērtējumu.
- (8) Komisija saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 14. panta 1. punktu ir novērtējusi Portugāles ierosinātos vietējā līmeņa darbības uzlabošanas atbilstību, pamatojoties uz minētās Īstenošanas regulas IV pielikuma 1. punktā noteiktajiem novērtēšanas kritērijiem un ņemot vērā vietējos apstākļus. Attiecībā uz katru galveno darbības jomu un saistītajiem darbības uzlabošanas mērķiem Komisija novērtējumu ir papildinājusi, pārskatot darbības uzlabošanas plānu projektus attiecībā uz elementiem, kas noteikti minētās Īstenošanas regulas IV pielikuma 2. punktā.

KOMISIJAS NOVĒRTĒJUMS

Darbības uzlabošanas mērķu projektu novērtējums galvenajā darbības jomā "drošība"

- (9) Galvenajā darbības jomā "drošība" Komisija ir novērtējusi Portugāles iesniegto mērķu atbilstību attiecībā uz aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēju drošības pārvaldības efektivitāti, pamatojoties uz Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 1.1. punktā noteikto kritēriju. Minētais novērtējums tika veikts, ņemot vērā vietējos apstākļus, un tika papildināts ar drošības mērķu sasniegšanai plānoto pasākumu pārskatu attiecībā uz elementiem, kas noteikti Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 2.1. punkta a) apakšpunktā.
- (10) Darbības uzlabošanas mērķu projekti galvenajā darbības jomā "drošība", kurus ierosināja Portugāle attiecībā uz drošības pārvaldības efektivitāti, dalījumā pa katru drošības pārvaldības mērķi un izteikti kā īstenošanas līmenis, ir šādi:

⁽⁴⁾ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2020/1627 (2020. gada 3. novembris) par ārkārtas pasākumiem Covid-19 pandēmijas dēļ Eiropas vienotās gaisa telpas darbības uzlabošanas sistēmas un tarifkācijas sistēmas trešajam pārskata periodam (2020.–2024. gads) (OV L 366, 4.11.2020., 7. lpp.).

⁽⁵⁾ Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2021/891 (2021. gada 2. jūnijs), ar ko nosaka pārskatītus Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķus gaisa satiksmes pārvaldības tīklam trešajam pārskata periodam (2020.–2024. gads) un atceļ Īstenošanas lēmumu (ES) 2019/903 (OV L 195, 3.6.2021., 3. lpp.).

Portugāle	Drošības pārvaldības efektivitātes mērķi, kas izteikti kā īstenošanas līmenis, sākot no EASA A līmeņa līdz D līmenim				
Attiecīgais aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējs	Drošības pārvaldības mērķis	2021	2022	2023	2024
NAV Portugal	Drošības politika un mērķi	C	C	C	C
	Drošības riska pārvaldība	C	C	C	D
	Drošības garantija	C	C	C	C
	Drošības veicināšana	C	C	C	C
	Drošības kultūra	C	C	C	C

- (11) Attiecībā uz Portugāles ierosināto drošības mērķu projektu aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējam (*NAV Portugal*) Komisija ir konstatējusi, ka Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķa līmeni ir plānots sasniegt 2024. gadā attiecībā uz mērķi “drošības riska pārvaldība”, savukārt attiecībā uz citiem drošības pārvaldības mērķiem vietējie darbības uzlabošanas mērķi atbilst Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķa līmenim, kas noteikts katram kalendārajam gadam no 2021. līdz 2024. gadam.
- (12) Komisija norāda, ka Portugāles iesniegtajā darbības uzlabošanas plāna projektā ir noteikti *NAV Portugal* pasākumi vietējo drošības mērķu sasniegšanai, piemēram, esošo rīku modernizācija, drošības rādītāju uzraudzības procesa uzlabošana un ziņošana par drošības kultūru, kā arī ar drošības pārvaldības sistēmu saistītās apmācības sistēmas pārskatīšana.
- (13) Pamatojoties uz konstatējumiem, kas izklāstīti 11. un 12. apsvērumā, un ņemot vērā to, ka Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķi, kas noteikti Īstenošanas lēmumā (ES) 2021/891, jāsasniedz līdz RP3 pēdējam gadam, proti, 2024. gadam, Portugāles darbības uzlabošanas plāna projektā iekļauto mērķu projekti būtu jāvērtē kā atbilstīgi Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem galvenajā darbības jomā “drošība”.

Darbības uzlabošanas mērķu projektu novērtējums galvenajā darbības jomā “vide”

- (14) Saistībā ar galveno darbības jomu “vide” Portugāles iesniegto mērķu atbilstība attiecībā uz faktiskās trajektorijas vidējo horizontālā maršruta lidojuma efektivitāti tika novērtēta, pamatojoties uz Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 1.2. punktā noteikto kritēriju. Mērķi, kas ietverti Portugāles darbības uzlabošanas plāna projektā, attiecīgi tika salīdzināti ar konkrētajām horizontālā maršruta lidojuma efektivitātes atsaucēs vērtībām, kuras noteiktas Eiropas maršruta tīkla uzlabošanas plānā (“*ERNIP*”), kas bija pieejams laikā, kad tika pieņemti pārskatītie Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķi trešajam pārskata periodam, proti, 2021. gada 2. jūnijā. Minētais novērtējums tika veikts, ņemot vērā vietējos apstākļus, un tika papildināts ar to vides mērķu sasniegšanai plānoto pasākumu pārskatu, kas noteikti Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 2.1. punkta a) apakšpunktā.
- (15) Attiecībā uz 2020. kalendāra gadu Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķis RP3 galvenajā darbības jomā “vide”, kas sākotnēji tika izklāstīts Īstenošanas lēmumā (ES) 2019/903, netika pārskatīts ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2021/891, ņemot vērā, ka laikposms šā mērķa īstenošanai bija beidzies un ka tādējādi tā īstenošana bija kļuvusi galīga, neatstājot iespēju veikt atpakaļejošas korekcijas. Attiecīgi dalībvalstīm līdz 2021. gada 1. oktobrim iesniegtajos darbības uzlabošanas plānu projektos nebija jāpārskata savi vietējie darbības uzlabošanas mērķi 2020. kalendāra gadam galvenajā darbības jomā “vide”. Tādējādi vietējo vides darbības uzlabošanas mērķu atbilstība attiecīgajiem Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem būtu jānovērtē attiecībā uz 2021., 2022., 2023. un 2024. kalendāra gadu.
- (16) Darbības uzlabošanas mērķu projekti galvenajā darbības jomā “vide”, kurus ierosināja Portugāle, un *ERNIP* noteiktās atbilstošās valsts atsaucēs vērtības par RP3, kas izteiktas kā faktiskās trajektorijas vidējā horizontālā maršruta lidojuma efektivitāte, ir šādas:

	2021	2022	2023	2024
Portugāles maršruta vides mērķu projekts , kas izteikts kā faktiskās trajektorijas vidējā horizontālā maršruta lidojuma efektivitāte	1,80 %	1,80 %	1,80 %	1,80 %
Atsauces vērtības Portugālei	1,80 %	1,80 %	1,80 %	1,80 %

- (17) Komisija konstatē, ka Portugāles ierosinātie vides mērķu projekti ir vienādi ar attiecīgajām valsts atsaucēs vērtībām katram kalendāra gadam laikposmā no 2021. līdz 2024. gadam.
- (18) Attiecībā uz Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 2.1. punkta a) apakšpunktā noteikto Komisija norāda, ka Portugāle darbības uzlabošanas plāna projektā ir norādījusi vairākus pasākumus vietējo vides mērķu sasniegšanai, tajā skaitā Madeiras termināļa manevrēšanas laukuma (TMA) optimizēšanu un paplašināšanu, veikspējas navigācijas (PBN) pārejas plāna īstenošanu, jaunas standarta instrumentālās izlidošanas (SID) un standarta instrumentālās ielidošanas (STAR) struktūras Kaškaišā, Lisabonas TMA punktu apvienošanas sistēmu, kā arī vairākus pasākumus pārrobežu sadarbības palielināšanai ar Franciju, Spāniju un Maroku.
- (19) Turklāt Komisija konstatē, ka Portugāle jau ir ieviesusi brīvā maršruta gaisa telpu (FRA) no 245. lidojuma līmeņa Lisabonas lidojuma informācijas reģionā (FIR) un plāno 2024. gada beigās paplašināt FIR līdz Santamarijas FIR.
- (20) Pamatojoties uz 17.–19. apsvērumā izklāstītajiem konstatējumiem, mērķu projekti, kas ietverti Portugāles darbības uzlabošanas plāna projektā, būtu jāvērtē kā atbilstoši Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem galvenajā darbības jomā “vide”.

Darbības uzlabošanas mērķu projektu novērtējums galvenajā darbības jomā “veiktspēja”

- (21) Saistībā ar galveno darbības jomu “veiktspēja” Portugāles iesniegto mērķu atbilstība attiecībā uz vidējo maršruta gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības (“ATFM”) kavēšanos katrā lidojumā tika novērtēta, pamatojoties uz Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 1.3. punktā noteikto kritēriju. Mērķi, kas ietverti Portugāles darbības uzlabošanas plāna projektā, attiecīgi tika salīdzināti ar konkrētajām atsaucēs vērtībām, kuras noteiktas tīkla darbības plānā, kas bija pieejams laikā, kad tika pieņemti pārskatītie Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķi trešajam pārskata periodam, proti, 2021. gada 2. jūnijā. Minētais novērtējums tika veikts, ņemot vērā vietējos apstākļus, un tika papildināts ar to veikspējas mērķu sasniegšanai plānoto pasākumu pārskatu, kas noteikti Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 2.1. punkta a) apakšpunktā.
- (22) Attiecībā uz 2020. kalendāra gadu Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķis RP3 galvenajā darbības jomā “veiktspēja”, kas sākotnēji tika izklāstīts Īstenošanas lēmumā (ES) 2019/903, netika pārskatīts ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2021/891, ņemot vērā, ka laikposms šā mērķa īstenošanai bija beidzies un ka tādējādi tā īstenošana bija kļuvusi galīga, neatstājot iespēju veikt atpakaļejošas korekcijas. Attiecīgi dalībvalstīm līdz 2021. gada 1. oktobrim iesniegtajos darbības uzlabošanas plānu projektos nebija jāpārskata savi vietējie darbības uzlabošanas mērķi 2020. kalendāra gadam galvenajā darbības jomā “veiktspēja”. Tādējādi vietējo veikspējas darbības uzlabošanas mērķu atbilstība attiecīgajiem Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem būtu jānovērtē attiecībā uz 2021., 2022., 2023. un 2024. kalendāra gadu.
- (23) Portugāles ierosinātie maršruta veikspējas mērķu projekti par RP3, kas izteikti ATFM kavēšanās minūtēs katrā lidojumā, kā arī atbilstošās atsaucēs vērtības, kas noteiktas tīkla darbības plānā, ir šādas:

	2021	2022	2023	2024
Portugāles maršruta veikspējas mērķu projekti , kas izteikti ATFM kavēšanās minūtēs katrā lidojumā	0,09	0,13	0,13	0,13
Atsauces vērtības Portugālei	0,09	0,13	0,13	0,13

- (24) Komisija konstatē, ka Portugāles ierosinātie veiktspējas mērķu projekti ir vienādi ar attiecīgajām valsts atsaucēs vērtībām katram kalendāra gadam laikposmā no 2021. līdz 2024. gadam.
- (25) Attiecībā uz Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 2.1. punkta a) apakšpunktā noteikto Komisija atzīmē, ka Portugāle darbības uzlabošanas plāna projektā ir norādījusi virkni pasākumu, kuri paredzēti vietējo maršruta veiktspējas mērķu sasniegšanai. Minētie pasākumi ietver pāreju uz jaunu gaisa satiksmes pārvaldības (ATM) sistēmu un vadības (OPS) telpu, gaisa telpas izmaiņas, tajā skaitā FRA pārrobežu iniciatīvas, uzlabotas gaisa satiksmes plūsmas un veiktspējas pārvaldības (ATFCM) procedūras, kā arī darbinieku darbā pieņemšanas plāna īstenošanu, lai būtiski palielinātu gaisa satiksmes vadības dispečeru pilnslodzes ekvivalentu (FTE) skaitu (+ 25 % līdz 2024. gadam salīdzinājumā ar 2019. gada līmeni).
- (26) Pamatojoties uz 24. un 25. apsvērumā izklāstītajiem konstatējumiem, mērķu projekti, kas ietverti Portugāles darbības uzlabošanas plāna projektā, būtu jāvērtē kā atbilstoši Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem galvenajā darbības jomā “veiktspēja”.

Pārskats par veiktspējas mērķu projektiem attiecībā uz termināla aeronavigācijas pakalpojumiem

- (27) Attiecībā uz lidostām, uz kurām attiecas Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 darbības joma, kā minēts regulas 1. panta 3. un 4. punktā, Komisija savu novērtējumu par maršruta veiktspējas mērķu projektiem papildināja ar veiktspējas mērķu projektu pārskatu attiecībā uz termināla aeronavigācijas pakalpojumiem saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 2.1. punkta b) apakšpunktu. Par šiem mērķu projektiem tika konstatēts, ka tie rada bažas attiecībā uz Portugāli.
- (28) Komisija konstatē, ka, lidostu līmenī salīdzinot valsts mērķu projektus attiecībā uz vidējo ielidošanas ATFM kavēšanos ar līdzīgu lidostu darbību otrajā pārskata periodā (RP2), Komisija ir konstatējusi, ka Lisabonas un Porto lidostā ATFM kavēšanās ir paredzama lielāka, nekā prognozēts līdzīgām lidostām.
- (29) Tāpēc Komisija uzskata, ka Portugālei saistībā ar tās galīgā darbības uzlabošanas plāna pieņemšanu saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 16. panta a) punktu būtu papildus jāpamato termināla veiktspējas mērķi, ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, vai būtu jāpārskata veiktspējas mērķu projekti termināla aeronavigācijas pakalpojumiem, mērķus koriģējot uz leju.

Darbības uzlabošanas mērķu projektu novērtējums galvenajā darbības jomā “izmaksu efektivitāte”

- (30) Galvenajā darbības jomā “izmaksu efektivitāte” Portugāles iesniegto mērķu atbilstība attiecībā uz maršruta aeronavigācijas pakalpojumu aprēķinātajām vienības izmaksām (“DUC”) tika novērtēta, pamatojoties uz Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 1.4. punkta a), b) un c) apakšpunktā noteiktajiem kritērijiem. Minētie kritēriji ir DUC tendence RP3 laikā, DUC ilgtermiņa tendence RP2 un RP3 (2015.–2024. gads) un tarififikācijas zonas līmenī DUC bāzes līnijas vērtība salīdzinājumā ar vidējo vērtību tarififikācijas zonās, kurās aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem ir līdzīga darbības un ekonomiskā vide.
- (31) Maršruta izmaksu efektivitātes mērķu novērtējums tika veikts, ņemot vērā vietējos apstākļus. Tas tika papildināts ar pārskatu par minētajiem mērķiem pamatā esošajiem galvenajiem faktoriem un parametriem, kas noteikti Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 2.1. punkta d) apakšpunktā.
- (32) Portugāles ierosinātie maršruta izmaksu efektivitātes mērķu projekti par RP3 ir šādi:

Portugāles kontinentālās daļas maršruta tarififikācijas zona	2014. gads – bāzes līnijas vērtība	2019. gads – bāzes līnijas vērtība	2020–2021	2022	2023	2024
Maršruta izmaksu efektivitātes mērķu projekti , kas izteikti kā maršruta aprēķinātās vienības izmaksas (reālā izteiksmē 2017. gada cenās)	36,13 EUR	34,88 EUR	65,82 EUR	40,78 EUR	40,37 EUR	37,87 EUR

- (33) Attiecībā uz kritēriju, kas noteikts Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 1.4. punkta a) apakšpunktā, Komisija norāda, ka tarififikācijas zonas līmenī aprēķināto Portugāles maršruta vienības izmaksu tendence, kas ir +2,1 % gadā RP3 laikā, nesasniedz Savienības mēroga tendenci, kas ir +1,0 % tajā pašā periodā.
- (34) Attiecībā uz kritēriju, kas noteikts Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 1.4. punkta b) apakšpunktā, Komisija norāda, ka tarififikācijas zonas līmenī aprēķināto Portugāles maršruta vienības izmaksu ilgtermiņa tendence RP2 un RP3 laikā, kas ir +0,5 % gadā, nesasniedz Savienības mēroga ilgtermiņa tendenci, kas ir –1,3 % tajā pašā periodā.
- (35) Tomēr būtu jāņem vērā, ka, salīdzinot 33. un 34. apsvērumā minētās vietējā un Savienības mēroga DUC tendences, un atbilstīgi Eirokontroles STATFOR prognozētajam, maršruta satiksmes pieaugums Portugālei RP3 laikā ir paredzēts ievērojami mazāks nekā vidējais satiksmes pieaugums Savienības mērogā. Tas nozīmē, ka Portugālei ir grūtāk panākt atbilstību minētajām Savienības mēroga DUC tendencēm.
- (36) Attiecībā uz kritēriju, kas noteikts Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 1.4. punkta c) apakšpunktā, Komisija norāda, ka Portugāles bāzes līnijas vērtība DUC 34,88 EUR, izteikta reālā izteiksmē 2017. gada cenās ("EUR2017"), ir par 12,2 % mazāka nekā attiecīgās salīdzinājuma grupas vidējā bāzes līnijas vērtība 39,73 EUR, izteikta EUR2017. Komisija atzīmē, ka Portugāles aprēķinātās maršruta vienības izmaksas 2024. gadam arī turpmāk būs par 9,8 % mazākas nekā salīdzinājuma grupas vidējās izmaksas.
- (37) Komisija ir plašāk pārbaudījusi, vai 33. un 34. apsvērumā minētās novirzes var uzskatīt par nepieciešamām un samērīgām saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 1.4. punkta d) apakšpunktu, ar nosacījumu, ka minētās novirzes no Savienības mēroga DUC tendences vai Savienības mēroga DUC ilgtermiņa tendences ir radušās tikai to papildus aprēķināto izmaksu dēļ, kuras saistītas ar pasākumiem, kas nepieciešami darbības uzlabošanas mērķu sasniegšanai galvenajā darbības jomā "veiktspēja", vai pārstrukturēšanas pasākumiem Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 2. panta 18. punkta izpratnē.
- (38) Attiecībā uz Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 1.4. punkta d) apakšpunkta i) punktā noteikto kritēriju Komisija konstatēja, ka Portugāle darbības uzlabošanas plāna projektā ir norādījusi pasākumus un investīcijas, kuras aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējam (NAV Portugal) ir jāīsteno, lai sasniegtu vietējos veiktspējas mērķus.
- (39) Jo īpaši Portugāle plāno nodot ekspluatācijā jaunu ATM sistēmu, jo pašlaik izmantotā sistēma ir sasniegusi sava dzīves cikla beigas un ir jānomaina. Šis pasākums patiešām ir svarīgs, lai nākotnē nodrošinātu atbilstošu veiktspēju, jo esošā ATM sistēma bija atbildīga par ievērojamu daļu ATFM kavējumu, ko NAV Portugal radīja RP2 laikā apstākļos, kas pastāvēja pirms Covid. Jaunā ATM sistēma samazinās gaisa satiksmes vadības dispečeru (ATCO) darba slodzi uz katru gaisa kuģi un nodrošinās jaunas funkcijas, tādējādi nodrošinot darbības ieguvumus.
- (40) Turklāt Portugāle plāno RP3 laikā ievērojami palielināt pilna laika ekvivalenta ATCO skaitu darbībās. Šī attīstība ir būtiska, lai līdz RP3 beigām Portugāles maršruta gaisa telpā varētu atvērt lielāku skaitu sektoru, kas palielinās nodrošināto veiktspēju.

- (41) Pamatojoties uz darbības izvērtēšanas iestādes detalizēto analīzi, Komisija uzskata, ka attiecīgie pasākumi, ko Portugāle ir izklāstījusi darbības plāna projektā, patiešām ir nepieciešami, lai sasniegtu vietējās veiktspējas mērķus. Turklāt, ņemot vērā darbības izvērtēšanas iestādes veikto izvērtējumu, var secināt, ka šo pasākumu papildu izmaksas ir lielākas nekā 33. un 34. apsvērumā minētās novirzes no Savienības mēroga DUC tendences un no Savienības mēroga DUC ilgtermiņa tendences.
- (42) Tāpēc, ņemot vērā 38.–41. apsvērumu, Komisija uzskata, ka 1.4. punkta d) apakšpunkta i) punktā noteiktais kritērijs ir izpildīts attiecībā uz Portugāli.
- (43) No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka nav nepieciešams sīkāk pārbaudīt, vai attiecībā uz Portugāli ir izpildīts 1.4. punkta d) apakšpunkta ii) punktā noteiktais kritērijs.
- (44) Pamatojoties uz 33.–43. apsvērumā izklāstītajiem konstatējumiem, mērķu projekti, kas ietverti Portugāles darbības uzlabošanas plāna projektā, būtu jāvērtē kā atbilstoši Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem galvenajā darbības jomā “izmaksu efektivitāte”.

Pārskats par izmaksu efektivitātes mērķu projektiem attiecībā uz termināla aeronavigācijas pakalpojumiem

- (45) Attiecībā uz lidostām, uz kurām attiecas Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 darbības joma, kā minēts regulas 1. panta 3. un 4. punktā, Komisija savu novērtējumu par maršruta izmaksu efektivitātes mērķu projektiem papildināja ar izmaksu efektivitātes mērķu projektu pārskatu attiecībā uz termināla aeronavigācijas pakalpojumiem saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 2.1. punkta c) apakšpunktu. Par šiem mērķu projektiem netika konstatēts, ka tie rada bažas attiecībā uz Portugāli.

Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 11. pantā minēto stimulu shēmu pārskats, kas papildina Komisijas veikto novērtējumu par veiktspējas mērķu projektiem

- (46) Saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 2.1. punkta f) apakšpunktu attiecībā uz veiktspējas mērķu projektu novērtējumu Komisija savu pārskatu ir papildinājusi ar Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 11. pantā minēto stimulu shēmu projektu pārskatu. Šajā sakarā Komisija ir izvērtējusi, vai stimulu shēmu projekti atbilst pamatprasībām, kas noteiktas Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 11. panta 1. un 3. punktā. Tika konstatēts, ka Portugāles darbības uzlabošanas plāna projektā ietvertie stimulu shēmu projekti rada bažas.
- (47) Komisija norāda, ka gan maršruta veiktspējas stimulu shēma, gan termināla veiktspējas stimulu shēma, kas ierosinātas Portugāles darbības uzlabošanas plāna projektā, ietver maksimālos finansiālos zaudējumus 0,5 % apmērā no aprēķinātajām izmaksām un maksimālo finansiālo ieguvumu 0,5 % apmērā no aprēķinātajām izmaksām.
- (48) Attiecībā uz minētajām stimulu shēmām, Komisijai, pamatojoties uz darbības izvērtēšanas iestādes sniegtajiem ekspertu atzinumiem, ir lielas šaubas par to, vai ierosinātajiem maksimālajiem finansiālajiem zaudējumiem, kas ir 0,5 % no aprēķinātajām izmaksām, būtu jebkāda būtiska ietekme uz riskam pakļautajiem ieņēmumiem, kā noteikts Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 11. panta 3. punkta a) apakšpunktā.
- (49) Tāpēc Portugālei saistībā ar tās galīgā darbības uzlabošanas plāna pieņemšanu saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 16. panta a) apakšpunktu būtu jāpārskata savi stimulu shēmu projekti maršruta un termināla veiktspējas mērķu sasniegšanai, lai no minētajām stimulu shēmām izrietošie maksimālie finansiālie zaudējumi tiktu noteikti apmērā, kam ir būtiska ietekme uz riskam pakļautajiem ieņēmumiem, kā skaidri noteikts Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 11. panta 3. punkta a) apakšpunktā, kam, pēc Komisijas domām, vajadzētu novest pie maksimālajiem finansiālajiem zaudējumiem, kuri ir vismaz 1 % no aprēķinātajām izmaksām.

SECINĀJUMI

- (50) Pamatojoties uz 9.–49. apsvērumā izklāstīto novērtējumu, Komisija ir konstatējusi, ka Portugāles iesniegtajā darbības uzlabošanas plāna projektā norādītie darbības uzlabošanas mērķi atbilst Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem.

- (51) Komisija atzīmē, ka dažas dalībvalstis ir norādījušas nodomu iekļaut savā RP3 izmaksu bāzē izmaksu pozīcijas, kas ir saistītas ar lidostu bezpilota lidaparātu atklāšanas sistēmām. Pamatojoties uz darbības uzlabošanas plānu projektos iekļautajiem elementiem, nav bijis iespējams precīzi noteikt, kādā mērā dalībvalstis savā RP3 izmaksu bāzē ir iekļāvušas šādas aprēķinātās izmaksas un, ja šādas izmaksas ir iekļautas, kādā mērā tās ir radušās saistībā ar aeronavigācijas pakalpojumu sniegšanu, un tāpēc tās varētu uzskatīt par atbilstošām saskaņā ar darbības uzlabošanas un tarififikācijas sistēmu. Komisijas dienesti ir nosūtījuši *ad hoc* informācijas pieprasījumu visām dalībvalstīm, lai savāktu būtisku informāciju, kā arī sīkāk izpētīs ziņotās lidostu bezpilota lidaparātu atklāšanas izmaksas vienības likmes atbilstības verifikācijas kontekstā. Šis lēmums neskar Komisijas konstatējumus un secinājumus saistībā ar bezpilota lidaparātu atklāšanas izmaksu tematu.
- (52) Reaģējot uz Krievijas militāro agresiju pret Ukrainu, kura sākās 2022. gada 24. februārī, Savienība ir pieņēmusi ierobežojošus pasākumus, aizliedzot Krievijas gaisa pārvadātājiem, visiem Krievijā reģistrētajiem gaisa kuģiem un visiem ārpus Krievijas reģistrētajiem gaisa kuģiem, kuri pieder Krievijas fiziskajām vai juridiskajām personām, uzņēmumiem vai iestādēm vai kurus Krievijas fiziskās vai juridiskās personas, uzņēmumi vai iestādes ir nomājušas vai citādi kontrolē, nolaisties vai pacelties Savienības teritorijā vai tai pārlidot. Šo pasākumu rezultātā gaisa satiksme gaisa telpā virs Savienības teritorijas ir samazinājusies. Tomēr ietekmei Savienības mērogā nevajadzētu būt salīdzināmai ar gaisa satiksmes samazināšanos, ko izraisīja Covid-19 pandēmijas uzliesmojums 2020. gada martā. Tāpēc ir lietderīgi saglabāt esošos pasākumus un procesus darbības uzlabošanas un tarififikācijas sistēmas īstenošanai RP3 laikā.

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Darbības uzlabošanas mērķi, kas iekļauti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 549/2004 iesniegtajā darbības uzlabošanas plāna projektā un kas uzskaitīti šā lēmuma pielikumā, atbilst Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem trešajam pārskata periodam, kuri noteikti Īstenošanas lēmumā (ES) 2021/891.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Portugāles Republikai.

Briselē, 2022. gada 13. aprīlī

Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Adina VĂLEAN

PIELIKUMS

Darbības uzlabošanas mērķi, kas iekļauti darbības uzlabošanas plāna projektā, kuru Portugāle iesniegusi saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 549/2004, un kas atzīti par atbilstošiem Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem trešajam pārskata periodam

GALVENĀ DARBĪBAS JOMA “DROŠĪBA”**Drošības pārvaldības efektivitāte**

Portugāle	Drošības pārvaldības efektivitātes mērķi, kas izteikti kā īstenošanas līmenis, sākot no EASA A līmeņa līdz D līmenim				
Attiecīgais aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējs	Drošības pārvaldības mērķis	2021	2022	2023	2024
NAV Portugal	Drošības politika un mērķi	C	C	C	C
	Drošības riska pārvaldība	C	C	C	D
	Drošības garantija	C	C	C	C
	Drošības veicināšana	C	C	C	C
	Drošības kultūra	C	C	C	C

GALVENĀ DARBĪBAS JOMA “VIDE”**Faktiskās trajektorijas vidējā horizontālā maršruta lidojuma efektivitāte**

	2021	2022	2023	2024
Portugāles maršruta vides mērķu projekti , kas izteikti kā faktiskās trajektorijas vidējā horizontālā maršruta lidojuma efektivitāte	1,80 %	1,80 %	1,80 %	1,80 %
Atsauces vērtības Portugālei	1,80 %	1,80 %	1,80 %	1,80 %

GALVENĀ DARBĪBAS JOMA “VEIKTSPĒJA”**Maršruta ATFM kavēšanās minūtes vidēji katrā lidojumā**

	2021	2022	2023	2024
Portugāles maršruta veiktspējas mērķu projekti , kas izteikti ATFM kavēšanās minūtēs katrā lidojumā	0,09	0,13	0,13	0,13
Atsauces vērtības Portugālei	0,09	0,13	0,13	0,13

GALVENĀ DARBĪBAS JOMA "IZMAKSU EFEKTIVITĀTE"

Maršruta aeronavigācijas pakalpojumu aprēķinātās vienības izmaksas

Portugāles kontinentālās daļas maršruta tarifikācijas zona	2014. gads – bāzes līnijas vērtība	2019. gads – bāzes līnijas vērtība	2020– 2021	2022	2023	2024
Maršruta izmaksu efektivitātes mērķu projekti , kas izteikti kā maršruta aprēķinātās vienības izmaksas (reālā izteiksmē 2017. gada cenās)	36,13 EUR	34,88 EUR	65,82 EUR	40,78 EUR	40,37 EUR	37,87 EUR